

385 17. Okt. 1893: 1. Beh. af Lovf. om de Kællerste Anstalt. Oberg. til selvejende Inst. 386

Anstalter. Vige fra Kæller begyndte sin Virksomhed med aandsvage i 1865 og til Aaret 1876 fit han altsaa aldeles ingen Støtte paa nogen Maade. Da var det, Staten traadte til. Saa vidt jeg hukker, var det paa Foranledning her fra, at Finansudvalgets 2 Medlemmer, det daværende Medlem for Ringkøbing Amts 3dje Valgfreds (Jacob Madsen) og for Bølle Amts 3dje Valgfreds (Th. Nielsen) stillede Forslag om at yde Understøttelse dertil, og der blev da ydet et Bidrag af 10,000 Kr. Nu kan jeg ikke andet end glæde mig over at se, hvor velvillig Staten, Regeringen og Rigsdagen, har stillet sig over for disse Anstalter. Thi, som sagt, i 1870 var den Sum, som blev bevilget, 10,000 Kr., i 1880 var den 30,000 Kr., i 1885 var den 74,500 Kr., i 1890 var den 125,000 Kr. og i indværende Finansaar 195,000 Kr. Der var eiidda forlangt 40,000 Kr. til, men saa vidt jeg mindes af den Betænkning, der blev afgiven over Finanslovsforslaget, mente Finansudvalget, at det hverken turde tilraade eller fraraade denne Bevilling, fordi det ikke vidste, om der var Brug for dette Beløb, men saa søjede man til i Teksten „anslaas“, hvormed man altsaa formentlig mente, at dersom der var Nødvendighed derved, kunde Ministeren bruge de 40,000 Kr. Men trods det, Staten har ydet, og som er kommet de uformuende Børn paa de Kællerste Anstalter og paa Gamle Bakkehus til Gode, saa var der dog i 1891 309 Ansøgninger om Optagelse, der ikke kunde bevilges paa Grund af Mangel paa Penge. Hvor mange der for Øjeblikket er, ved jeg ikke, men jeg tvivler paa, at Antallet er gaaet ned, jeg er snarere tilbøjelig til at tro, at det er steget, men det er formodentlig noget, den højtærede Minister vil kunne give Oplysninger om. Foruden disse 2 Anstalter er der endnu en mindre Anstalt, nemlig Nielsens Skole for svagt begavede Drengte af bedrøftede Hjem med omtrent 26 Pladser. Efter at Gamle Bakkehus har faaet et Arbejdshjem og Asyl ude paa Ebberødgaard, er Forholdet saadant, at der paa begge Anstalter kan være 1,070 af de aandsvage. Man har nemlig delt dem i 3 Klasser. Den, der begynde med dette, vil jeg ogsaa nævne, det var nu afdøde Professor Kæller. Han begyndte med et Forsøgshjem, og der, der viste sig modtagelige for Undervisning, delte han i 2 Hold, dem, der vare mod-

tagelige for teoretisk Undervisning, og dem, der kun vare modtagelige for praktisk Undervisning i et eller andet Haandarbejde.ovre i Sverige er Sløden drevet stærkt i Forbindelse med Aandsvageanstalterne. Ellers ere de delte i 3 Hold, de, der ere modtagelige for Undervisningen, de, som ere Asylister og slet intet kunne og som føre, om jeg saa maa sige, et næsten dyrskt Liv, og saa de arbejdsføre voksne. Som Forholdet nu er, er der 370 Pladser for dem, der ere modtagelige for Undervisningen, 360 Pladser for Asylister og 340 Pladser for arbejdsføre voksne. Det er altsaa noget over 1,000 Pladser. Men naar vi se, hvor mange der findes her i vort Fædreland af denne ulykkelige Klasse, saa maa vi sige, at vel er der gjort meget i de 40 Aar, men der staar endnu meget tilbage at gøre. Paa Foranledning af Kommissionen blev foretaget en Optælling af aandsvage her i Landet, og ved Optællingen viste det sig, at der var 3,910 aandsvage. Men nu mene alle sagtyndige og ogsaa den Kommission, der har behandlet denne Sag, at man ikke har faaet alle med; man regner, at der er en 5 a 6,000 aandsvage her hjemme. Der vil vist være grumme meget at gøre for de aandsvage, om hvilke man har faaet Oplysning. Efter de Undersøgelser, der ere gjorte, viser det sig, at de dele sig omtrent i nogenlunde lige 3 Hold, dem, der ere modtagelige for Undervisning, Asylister og arbejdsføre voksne. Der er altsaa, siger jeg, et meget stort Arbejde endnu at gøre.

Hvad der kan gøres for at udvide disse Anstalter, skal jeg ikke komme ind paa, det ligger ikke for i Øjeblikket, men derimod er Spørgsmaalet, hvilken Stilling de Kællerste Anstalter fremtidig skulle indtage. Der har været rettet Spørgsmaal til begge Anstalter, og Gamle Bakkehus, der er vel situeret i alle Henseender, har svaret, at den ønsker at bevare den nuværende Stilling. Derimod har der været forskellige Meninger om, hvad der skulle gøres ved de Kællerste Anstalter. Som det hedder i den afgivne Betænkning, ere de Kællerste Anstalter baarne frem af en enkelt Mand og have staaet uden den Støtte, som Gamle Bakkehus har haft paa mange Maader; men trods dette siger den Kommission, som nylig har undersøgt denne Sag, at